

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla. . . 45 lei
9 luni 20
3 luni 10
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Studiu asupra privilegiilor (urmare) de d-l D. Alexandrescu;

JURISPRUDENȚĂ:

Înalta Curte de Casație secțiuni-uite: *Rabinul Samuel Taubes recurs contra jurnalelor Jud. Iași prin care a fost condamnat ca expert în chestia jurământului More-judaico;*
Tribunalul Vlașca: *Mișu N. Vârteș cu Preda Frusina;*
Caracterul punerii în posesie, de d-l Dem. G. Teodorescu.

Studiu asupra privilegiilor*)

Terminând studiul nostru asupra privilegiilor mobiliare, trecem acum la privilegiile imobiliare.

Despre privilegiile asupra imobilelor.

Privilegiile care se exercită asupra imobilelor, sunt *generale*, adică lovesc toate imobilele în genere, și *speciale*, adică lovesc numai oarecare imobile determinate.

I. Privilegiile cari lovesc generalitatea imobilelor.

Art. 2104 din codul francez dispune că privilegiile cari se întind asupra mobilelor și *imobilelor*, sunt acele enunțate de art. 2101 (al nostru 1729). Acest text fiind eliminat de legiuitorul nostru, la noi ca și în Belgia, nu există, afară de privilegiile Statului, județelor, comunelor și stabilimentelor publice, de care se ocupă art. 1725, decât un singur privilegiu general asupra imobilelor, și anume: aceluși al cheltuielilor de judecată, prevăzut de art. 1727, pe care l-am explicat în *Curierul Judiciar* din 1910, No. 32.

II. Privilegiile cari lovesc oarecare imobile (privilegii imobiliare speciale).

Art. 1737 enumără *cinci* privilegii speciale imo-

biliare, cari însă pot fi reduse la *trei*, pentru că privilegiile prevăzute de § 2 și 5 ale acestui text, nu sunt, în realitate, decât tot privilegiul vânzătorului și al constructorului, exercitate pe cale de subrogație. Aceste *trei* privilegii imobiliare, cari există în realitate, sunt: 1° privilegiul vânzătorului de imobile; 2° privilegiul comodenitorilor și al copărtașilor; 3° privilegiul arhitecților, antreprenorilor și lucrătorilor. La această listă trebuie să adăugăm: 4° privilegiul Statului asupra imobilelor contabililor și mănutorilor de bani publici; 5° privilegiul coschimbătorilor sau copermutanților de imobile; 6° privilegiul dăruitorului de imobile, și în fine, 7° privilegiul separațiunei de patrimonii. Asupra acestor din urmă *trei* privilegii există însă controversă, după cum vom vedea mai la vale. Toate aceste privilegii, afară de acela al Statului, județelor, comunelor și al stabilimentelor de utilitate publică, se întemeiază pe aceeași idee, și anume: pe împrejurarea că creditorul a pus sau a conservat un lucru sau o valoare în patrimoniul debitorului. Gajul comun al tuturor creditorilor fiind mărit prin faptul unora din creditori, nimic nu este mai just decât ca acești creditori să fie privilegiați asupra lucrului sau valorii ce li se datorește din cauza acestui lucru¹⁾.

Multe din regulile ce vom examina mai la vale sunt comune atât privilegiilor cât și ipotecilor, din cauză că aceste două drepturi sunt de o natură aproape identică. Această a și făcut pe autori să considere privilegiile imobiliare ca niște ipoteci legale sau privilegiate, prezentând numai oarecare particularități²⁾.

Privilegiul imobiliar este, ca și ipoteca, un drept real asupra unor imobile afectate la plata unei datorii.

Privilegiul conferă, ca și ipoteca, un drept de preferință și un drept de urmărire (*droit de suite, jus persecuendi*) în mâna terților achizitori.

1) Cpr. Beudant, *Suretés personnelles et réelles*, II, 499, p. 5, 6

2) Cpr. Beudant, *op. cit.*, II, 493, p. 2; Planiol, II, 2543 și 2887; Guillaouard, *Privil. et hypothèques*, II, 449, p. 1, etc.

*) Vezi *Curierul Judiciar*, No. 32, 39, 43, 44, 45, 47, 55, 57, 60, 66, 67, 68, 69, 71, 73, 74 și 78 din 1910.

Privilegiile imobiliare sunt, ca și ipotecile, supuse publicității.

În fine, privilegiul primează pe creditorii chirografari și chiar ipotecari, însă știm că sunt cazuri în cari ipoteca primează privilegiul.

Venim acum, după aceste considerații generale, la diferitele privilegii imobiliare.

1° *Privilegiul vânzătorului (art. 1737, 1°).*

Acest privilegiu nu există la Romani³⁾, unde știm că nu există nici privilegiul vânzătorului lucrurilor mobile.

Cutumele franceze sunt de asemenea mute asupra lui; de aceea jurisprudența parlamentelor nu-l admitea din capul locului.

La 1628, însă, Parlamentul din Paris schimbându-și jurisprudența, a consacrat acest privilegiu, sau mai bine zis această ipotecă specială și privilegiată, pentru plata prețului, asupra fondului vândut, și de atunci jurisprudența n'a mai variat. Aceasta este origina privilegiului vânzătorului de bunuri imobiliare, care a fost consacrat în termeni expresi prin legea dela 11 Brumariu, anul al VII-lea, de unde a trecut în codul actual⁴⁾.

a) *Persoanele sau creditorii cărora legea conferă acest privilegiu.*

În principiu, toți vânzătorii de imobile, pe lângă dreptul de reziliere al contractului, pe care art. 1201 și 1365 îl conferă oricărui vânzător în genere, se bucură de acest privilegiu, fie vânzarea încheiată printr'un act autentic sau sub semnătură privată⁵⁾, fie vânzarea totală sau parțială⁶⁾, fie vânzarea de bună voe sau silită, etc.⁷⁾.

Acest drept aparține și vânzătorului unui uzufructiliar⁸⁾.

El nu se aplică însă creanței care ar rezulta din constituirea unei servituți cu titlu oneros: 1° pentru că servitutea nu poate fi distinsă nici de fondul servant, nici de a cel dominant, ea fiind o calitate activă și pasivă a acestor fonduri; și 2° pentru că ea nu este susceptibilă de urmărire (art. 1824)⁹⁾.

Această soluție este admisă în privința uzului și a abitațiunii¹⁰⁾.

În cât privește comunitatea unui zid, se admite însă, în genere, deși chestiunea este controversată, că proprietarul zidului are privilegiul vânzătorului pentru despăgubirea datorită de vecin, care uzează de dreptul ce-i conferă art. 598 din codul civil, spre a dobândi comunitatea acestui zid, sub condiție însă ca această despăgubire să fie reglementată fie de părți, fie de justiție¹¹⁾.

Acest privilegiu, fiind un drept real, o dezmembrare a proprietății, s'a decis, cu drept cuvânt, că vânzătorul care și-a păstrat privilegiul său conform art. 1740 C. civil, are, ca și cumpărătorul, dreptul de a se apăra contra reclamantului revendicant al imobilului¹²⁾.

El are numai dreptul dar și obligația de a apăra pe cumpărător de evicțiune, de câteori este chemat în garanție (art. 1337, 1351).

Pentru ca privilegiul vânzătorului să poată avea loc, imobilul vândut trebuie să fie din acelea care pot fi grevate de privilegii și ipotece (art. 1750), căci bunurile cari nu pot fi urmărite și vândute, nu pot fi grevate de asemenea sarcini, de oarece dreptul se realizează prin vânzarea silită, vânzare care, în specie este cu neputință¹³⁾. De aceea am și văzut că acest privilegiu nu poate fi exercitat de vânzătorul unei servituți, a unui drept de uz și de abitație, etc.

etc.—Uzufructuarul care a cedat dreptul său unui t-rtiu, nu poate însă să exercite privilegiul vânzătorului decât în timpul vieții sale, și asupra prețului uzufructului transmis de el. Moștenitorii lui nu mai au acest privilegiu, după moartea lui, acest eveniment aducând stingera uzufructului, și chiar a dreptului terțiului achizitor. Cloes, *op. și loco supra cit.*

³⁾ Pand. fr. *op. cit.*, 2250; Aubry et Rau, *loco cit.*; Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 569; Guillouard, *Idem.*, II, 476; Thézard, *Idem.*, 276, p. 373, etc. — *Contră*: Planiol, II, 2896 (ed. a 5-a).

¹⁰⁾ Vezi autorii citați în nota precedentă. Vezi însă, în această privință, excepția admisă de legiuitorul nostru prin art. 572 din C. civil.

¹¹⁾ Aubry et Rau, *loco cit.*; Cloes, *op. cit.*, I, 654, p. 378; Baudry et Loynes, *Idem.*, I, 570; Guillouard, *Idem.*, II, 474 urm.; Laurent, VII, 521; Denolombe, XI, 367; Pand. fr., *op. Mitogenetă*, 275 și *Privil. et hypothèques*, 2252 urm.; Planiol, II, 2897. Cpr. C. Bordeaux și Trib. Lyon, D. P. 92. 2. 432; *Pand. Périod.* 1902. 2. 35. Justiția de pace din Alban, *Curierul Judiciar* din 1910, No. 61 cu (Observ. noastră). — *Contră*: C. Paris, Sirey, 34. 2. 95 și Répert. Dalloz, *op. Privil. et hypothèques*, 427, nota 2. Vezi și tom. III, partea I, al Coment. noastre, p. 724, text și nota 4 (ed. a 2-a).

¹²⁾ Trib. Putna, *Curierul Judiciar*, din 1901, No. 74.

¹³⁾ Thézard, *op. cit.*, 276, p. 373; Pand. fr., *op. cit.*, 2249, etc.

³⁾ Cpr. asupra dreptului roman, Arntz IV, 1695; Maynz *Cours de droit romain*, I, § 163, 1°, p. 903, 904 (ed. a 5-a, 1891), etc.

⁴⁾ Cpr. Planiol, II, 2889 (ed. a 5-a); Guillouard, *Privil. et hypothèques* II, 461, etc.

⁵⁾ Pand. fr., *op. cit.*, *Privil. et hypothèques*, 2248; Guillouard, *Idem.*, II, 463; Baudry et Loynes, *Idem.*, I, 574; André, *Régime hypothécaire*, 293, p. 127, etc.

⁶⁾ În caz de vânzare parțială, privilegiul vânzătorului se va exercita numai asupra părții vândute. Pand. fr., *op. cit.*, 2251; Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 568 etc.

⁷⁾ Pand. fr., *op. cit.*, 2267 urm.; Baudry et Loynes, *Idem.*, I, 574; Guillouard, *Idem.*, II, 489; Thézard, *Idem.*, 281; Laurent, XXX, 16; Aubry et Rau, III, § 263, p. 284 (ed. a 5-a), etc. Dacă într-o adjudecare, cineva a dobândit mai multe imobile pentru prețuri deosebite, vor exercita atâtea privilegii câte și loturi separate sunt. André, *Régime hypothécaire*, 293; Cas. fr. Sirey, 92, I, 273.

⁸⁾ Pand. fr., *op. cit.*, 2247; Baudry et Loynes, *Privil. et hypothèques*, I, 568; Thézard, *Idem.*, 276; Cloes, *Idem.*, I, 649, p. 373; Aubry et Rau, III, § 263, p. 280, nota 1 (ed. a 5-a),

În cât privește *datio in solutum*, ea este asimilată unei vânzări din punctul de vedere al privilegiului statornic de art. 1737, ¹⁰, însă numai atunci când debitorul va da drept plată a datoriei sale, un imobil de o valoare mai mare, stipulând din partea creditorului restituirea unei sume de bani ¹⁴).

Această soluție este, în genere, admisă și în privința schimburilor imobiliare, de câteori există o sultă ¹⁵).

Copermutantul, creditor al sulte, are, în baza art. 1409, privilegiul vânzătorului asupra imobilului a cărui proprietate o transmite prin schimb, și aceasta fără a se distinge, dacă sulta este de mare sau de mică însemnătate ¹⁶). Schimbul în care se plătește de una din părți o sultă, adică o diferență în bani, spre a se compensa inegalitatea imobilelor cari fac obiectul schimbului, fiind un contract mixt, care participă și dela vânzare, este just ca pentru asigurarea acestei diferențe, copermutantul, creditor al sulte, să aibă privilegiul vânzătorului. Aceasta nu înseamnă a întinde dispoziția art. 1737, care necontestat este de strictă interpretare, ci a face numai aplicarea ei la schimb, în baza art. 1409 ¹⁷). Art. 27, ²⁰ din legea ipotecară belgiană (text eliminat fără cuvânt de legiuitorul nostru), este expres în această privință ¹⁸).

Copermutantul nu are însă niciun privilegiu pentru garanție, în caz de evicțiune ¹⁹), nici pentru sumele ce el a plătit creditorilor inserși asupra

imobilului primit în schimb, el putând numai să se subroge în drepturile acestor creditori ²⁰).

Dar dacă privilegiul vânzătorului aparține, în condițiile mai sus expuse, cosechimbătorului de imobile, el nu aparține schimbătorului de lucruri mobile, nici cumpărătorului cu pact de răscumpărare, atunci când vânzătorul uzează de dreptul ce-i dă legea de a-și lua lucrul înapoi (art. 1372). Exercițiul dreptului de răscumpărare nu constituie, în adevăr, o revindere, ci o rezolvire a primei vânzări ²¹). *Retrovenditio est resolutio venditionis prioris*. Cumpărătorul, care devine creditor al prețului plătit de dânsul, are numai dreptul de retenție (art. 1377, *in fine*), fără nicio altă garanție. Dacă el nu se folosește de acest drept, el rămâne un simplu creditor chirografar ²²).

Soluția contrară este însă, în genere, admisă dacă pactul de răscumpărare, în loc de a figura în contractul primitiv, care eră pur și simplu, a intervenit mai târziu, sau dacă pactul stipulat prin contract a fost exercitat în urma expirării termenului convenit, pentru că, în asemenea cazuri, există o nouă vânzare ²³).

Unii refuză privilegiul de mai sus dăruitorului cu sarcină, de exemplu: unui dăruitor care ar fi stipulat o rentă viageră, pentru că creditorul veniturilor rentei n'ar fi decât un creditor chirografar, dacă el n'a stipulat nicio garanție convențională spre a garantă executarea prestațiunii promise de donatar.

După acest sistem, sarcințele impuse de dăruitor ar fi o modalitate a donațiunii, iar nu preț al imobilului dăruit. Privilegiul statornic de art. 1737, ¹⁰ n'ar fi deci aplicabil în specie, cu atât mai mult cu cât dăruitorul are la îndemână un mijloc mult mai practic, și anume: revocarea donațiunii pentru neîndeplinirea sarcinilor impuse de dânsul (art. 830, 832 ²⁴).

¹⁴) Baudry et Loyens, *op. cit.*, I, 576; Guillaouard, *Idem*, II, 477; Aubry et Rau, III, § 263, p. 284, text și nota 12; Planiol, II, 2892; D. Negulescu, *Teoria privilegiilor*, Nr. 41, p. 34, etc.

¹⁵) În caz când nu există sultă, privilegiul vânzătorului nu are loc, Vezi Trib. Renimont, *Curierul Judiciar* din 1906, No. 20 (cu observ. noastră) și multe alte autorități citate în tom. IX al Coment. noastre, p. 17, text și nota 5.

¹⁶) Vezi tom. IX suscituit, p. 18.

¹⁷) Planiol, II, 1662, *in fine*, și 2891; T. Hue, XIII, 109, p. 139; Colmet de Santerre, IX, 51 bis V; Beudant, *op. cit.*, II, 503; André, *Régime hypothécaire*, 302, p. 129; Nacu, III, No. 129, p. 641, 642 care, din eroare, citează pe Colmet de Santerre ca fiind creditor privilegiului cosechimbătorului. Iată, în adevăr, cum se exprimă acest din urmă autor: «Descompunând astfel contractul, ajungem a conferi privilegiul, schimbătorului creditor al unei sulte, pentru că această sultă este un preț al vânzării» (tom. IX, 51 bis V). Mai clar decât aceasta nu se poate. Unde a văzut deci colegul nostru că Colmet de Santerre profesează o teorie contrară privilegiului cosechimbătorului sau copermutantului? D-I Nacu nu face decât din timp în timp câte o citație, și nici acele pe care le face atât de rar nu sunt exacte. Mai vezi în sensul existenței privilegiului copermutantului, creditor al unei sulte, și alte autorități citate în tom. IX al Coment. noastre, p. 18, nota 3. — *Contră*: Guillaouard, *Privil. et hypothèques*, II, 466 (a cărui părere a rămas izolată).

¹⁸) Vezi în același sens art. 1171, ¹⁰ al proiectului codului japonez, elaborat de profesorul Boissonade.

¹⁹) André, *op. cit.*, 302, p. 129; P. Pont, *Idem*, I, 187. — Vezi însă Mourlon, *Examen critique du Comment. de Troplong sur les privilèges*, I, 147, p. 469 urm.

²⁰) André, *op. cit. loco cit.*, Aubry et Rau, III, § 263, p. 285, text și nota 14 (ed. a 5-a); Baudry et Loyens, *op. cit.*, I, 579.

²¹) Vezi tom. VIII al Coment. noastre, p. 615, nota 2 și p. 769, 770. Cpr. Pothier, *Vente*, III, 411; Troplong, *Idem*, I, 214; Zacharie, *Handbuch des französischen Civilrechts*, II, § 263, p. 94, nota 7 (ed. Anschütz).

²²) Beudant, *op. cit.*, II, p. 9; Cloes, *Privil. et hypothèques*, I, 647, 648; Martou, *Idem*, II, 546; P. Pont, *Idem*, I, 189; André, *op. cit.*, 303; Thiry, IV, 415; Planiol, II, 2894; Colmet de Santerre, IX, 51 bis VII, precum și multe alte autorități citate în tom. VIII al Coment. noastre, p. 769, 770, nota 2; p. 785, text și notele 3, 4. — *Contră*: Labbé, nota în Sirey, 71, 2, 193.

²³) Massé-Vergé, V, § 793, p. 148, nota 1; Cloes, *op. cit.*, I, 648, *in fine*, p. 373; P. Pont, *Idem*, I, 189 *in fine*, Marcadé, VI, art. 1659, No. II, p. 305 (ed. a 6-a). Vezi și tom. VIII al Coment. noastre, p. 771, text și nota 3.

²⁴) Beudant, *op. cit. loco supra cit.*; Planiol, II, 2893; Aubry et Rau, III, § 263, p. 285, text și nota 16; Massé-Vergé, V, § 793, p. 147, nota 1 col. 2; Zacharie, *Handbuch des französischen Civilrechts*, II, § 263, p. 94, nota 7, *in fine*, (ed. Anschütz din 1853); Guillaouard, *Privil. et hypothèques*, II, 468; Troplong, *Idem*, I, 216; Thézard, *Idem*, 277; André, *Idem*

Ce trebuie să decidem în privința vânzătorilor de imobile prin destinație? Privilegiul vânzătorului nu va exista de bună seamă în privința obiectelor care, fiind imobile prin destinație în mâinile vânzătorului, ar fi vândute unei alte persoane, chiar dacă cumpărătorul le-ar imobiliza din nou, căci ele n-au putut fi vândute de cât ca mobile. Pentru aceste lucruri se va putea deci aplica privilegiul vânzătorului de mobile, nu însă acel al vânzătorului de imobile²⁵⁾.

De asemenea, acel care ar vinde lucruri mobile destinate a fi imobilizate de cumpărător, nefiind un vânzător de imobile, ci un vânzător de lucruri mobile, nu va avea privilegiul statornic de art. 1737, 1°, ci acel statornic de art. 1730, 5°, în privința lucrurilor mobile.

Am terminat cu partea întâia a art. 1730, 1°. Într-un studiu viitor vom completa această materie, examinând creanțele garantate prin privilegiul vânzătorului și bunurile lovite de acest privilegiu.

D. ALEXANDRESCO

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secțiuni-Unite

Audiența dela 12 Noembrie 1910

Președenția d-lui G. N. BAGDAT, prim - președinte

Rabinul Samuel Taubes, în chestiunea jurământului „More-Judaico“

Recurs. — Recurs declarat în contra unor jurnale pronunțate de judele de ocol în ultima instanță. — Competința tribunalului de a judeca asemenea recursuri. — (Art. 106 din legea jud. de ocoale).

Recursul în contra jurnalelor pronunțate de judecătorul de ocol, în ultimă instanță, nu pot fi atacate cu recurs de cât la tribunalul respectiv care, conform legii judecătorilor de ocoale, este instituit Curte de casație în afacerile pe cari judecătorul de ocol le judecă în ultimă instanță.

Deciziunea 20/910. — Declarat neadmisibil recursul făcut de Samuel Taubes, contra jurnalelor din 13 Octombrie 1908 și 31 Ianuarie 1909 pronunțate de judele ocolului II Iași.

304; Demolombe, XX, 576; T. Huc, XIII, 110 p. 140; Berriat St. Prix, *Notes élément. sur le C. civil*, III, 8461; C. Paris, *Pand. Period.* 86, 2. 160; Sirey, 88, 2. 110; C. Bordeaux (22 Iulie 1890), Répert. Dalloz, *Supplément*, v^o *Privil. et hypothèques*, p. 44, 45, nota 1. — *Contra*: P. Pont, *Privil. et hypothèques*, I, 188; Baudry et Loynes, *Idem*, I, 581; Demante, IV, 96 bis II; Colmet de Santerre, IX, 56 bis VI; D. Negulescu, *op. cit.*, 41, p. 34, 35, etc. Art. 27, 3° din legea ipotecar belgiană conferă în termeni expresi un privilegiu donatorilor de imobile. Vezi în același sens art. 1171, 1° din proiectul codului civil japonez, elaborat de profesorul Boissonade.

Vezi asupra acestei controverse, *Pand. fr.*, v^o *Privil. et hypothèques*, 2273 urm.; Dalloz, *Nouveau C. civil annoté*, IV, art. 2103, No. 214 urm., etc.

²⁵⁾ Thézard, *Privil. et hypothèques*, 276, p. 374; Baudry et Loynes, *Idem*, I, 572; *Pand. fr.*, v^o *cit.*, 2300, etc.

Curtea,

Ascultând pe d-l Procuror G-l Sc. Popescu, care a cerut a se declara inadmisibil recursul, fiind făcut în contra unor jurnale pronunțate de judele de ocol în primă și ultimă instanță, cari nu pot fi atacate cu recurs decât la tribunal, și

Pe d-l avocat C. C. Arion, care a susținut că Curtea de casație este competentă a judeca acest recurs, întru cât el este fondat pe temeiul art. 31 fost 33 din legea Curței de casație

Deliberând,

Asupra incidentului ridicat de d-l Procuror-General, relativ la inadmisibilitatea acestui recurs întru cât este înțredat în contra unor jurnale pronunțate de judecătoria ocolului II Iași în ultimă instanță;

Văzând art. 106 din legea judecătorilor de ocoale din 1907.

Considerând că după dispozițiunile acestui articol, cărțile de judecată, fie civile sau comerciale, fie penale, pronunțate de judecătorii de ocoale în ultimă instanță, pot fi atacate cu recurs înaintea tribunalului respectiv pentru exces de putere, incompetență, violare de lege, omisiune esențială și denaturare de acte;

Considerând că în speță Samuel Taubes a făcut recurs în contra jurnalelor din 13 Octombrie 1908 și 31 Ianuarie 1909 pronunțate de judecătorul ocolului II Iași în ultimă instanță prin care numitul este condamnat la trei sute lei amendă în folosul Statului, invocând ca motiv excesul de putere;

Considerând că întru cât arătatele jurnale sunt pronunțate de judecătorul de ocol în ultimă instanță, ele nu pot fi atacate cu recurs decât la tribunalul respectiv, care, conform legii judecătorilor de ocoale, este instituit Curte de casație în afacerile pe cari judecătorul de ocol le judecă în ultimă instanță;

Considerând că astfel fiind recursul este neadmisibil; Pentru aceste motive, Curtea, declară neadmisibil recursul, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VLASCA

Audiența dela 14 Mai 1910

Președenția d-lui CHIRIL ALIMANESCU, judecător

Migu N. Vârtej cu P. eda Frusina

Sentința civilă No. 282

Autoritatea lucrului judecat. — Carte de judecată dată de o judecătoria comunală după legea judecătorilor de ocoale din 1879. — Dacă poate fi invocată ca constituind lucru judecat chiar când acea carte de judecată ar fi dată fără competență. — (Art. 1201 din codul civil).

1. Legiuitorul dela 1879 investind pe primar cu puterea de a judeca, și dând dreptul părții căzută în proces de a uza de calea apelului conform art. 33 din legea judecătorilor de ocoale, de aici rezultă că cărțile de judecată date de judecătoriile comunale pot fi judecate ca constituind autoritate de lucru judecat.

2. O hotărâre deși nulă, ca fiind dată de o instanță judecătorească necompetentă, poate servi ca bază pentru existența autorității lucrului judecat.

Tribunalul,

Având în vedere opoziția făcută de Ilinca N. Vârtej cu autorizația soțului său Nicolae S. Vârtej și de Stancu C. Dumitru, contra sentinței acestui tribunal 253/909, prin care s'a respins apelul ce a făcut contra cărții de judecată cu No. 20/908, a judelei ocolului Corbii-Mari;

Având în vedere susținerile părților ;

Având în vedere că, prin cartea de judecată apelată, s'a respins ca nefondată acțiunea intentată de Anica Niculae Vârtej cu autorizația soțului său Nicolae S. Vârtej și Stan G. Dumitru, contra lui Preda Frusina zis și Preda Ion, având de obiect a fi aceștia obligați să-i lase în bună proprietate și folosință 3 hectare pământ de muncă și văvoi, situat în comuna Corbii-Mari, cu vecinătățile descrise în petițiunea de intentare a acțiunii, pământ cu care decedatul său unchi Ion Dumitru Pufulete, a fost improprietărit după legea rurală din 1864, și de a i se acorda cheltuieli de judecată ;

Având în vedere că din certificatul cu No. 4/6/908, liberat de primăria comunei Corbii-Mari se constată că, Ion Dumitru Pufulete, azi decedat, a fost improprietărit în zisa comună după legea rurală din 1864 cu 11 pogoane pământ arabil cu câmp și 498 stăneni pătrați, loc de casă cu care figurează în tabela litera A la No. 15 ;

Având în vedere că, părțile la Interogatoriul cei s'a luat în ședința dela 9 Iunie a. c., a recunoscut la prima instanță că stăpânește pământul în litigiu ;

Având în vedere că, reclamantii au depus la prima instanță următoarele acte : 1) Certificatul cu No. 405/908, liberat de primăria comunei Corbii-Mari, dovădind că nu se găsește trecut decesul lui Ion Dumitru Pufulete în registrul respectiv din anul 1874 ; 2) Certificatul cu No. 473/908, liberat de aceeași primărie, dovădind că nu există registrele de nașcuți din anul 1828, când se zice că s'a născut Ion Dumitru Pufulete ; 3) Certificatul cu No. 403/908, liberat de primăria comunei Corbii-Mari, dovădind că nu s'a găsit trecut nașterea lui Gheorghe Dumitru Pufulete în registrele dela anul 1832 — 1840 ; 4) Certificatul aceeași primărie No. 404/908, dovădind că nu s'a găsit trecut căsătoria lui Gheorghe Dumitru Pufulete cu decedata Zamfira în registrul respectiv din anul 1870 ; 5) Extractul după actul de deces cu No. 9/89, liberat de aceeași primărie, dovădind că la 2 Martie 1889, a înțecat din viață Gheorghe Dumitru Pufulete ; 6) Extractul după actul de naștere cu No. 15/78, liberat de aceeași primărie, dovădind că Gheorghe Ilinca Dumitru s'a născut la 1 August 1878 din Gheorghe Dumitru cu Zamfira ; 7) Extractul cu No. 2/72, liberat de aceeași primărie, dovădind că Stan Gh. Dumitru s'a născut la 7 Ianuarie 1872 din Gheorghe Pufulete și Zamfira ;

Având în vedere că pe baza acestor acte, reclamantii au cerut a li se admite proba cu martori, spre a completa dovada filiațiunii, cerere care le-a fost admisă prin încheierea din 14 Mai 1908 ;

Având în vedere că martorii audiați la prima instanță sub prestare de jurământ conform art. 196 din procedura civilă, au depus în acest sens că, Ion D. Pufulete și Gheorghe Dumitru Pufulete ambii decedați erau frați, fiind foști nașcuți din căsătoria legitimă a lui Dumitru Pufulete cu Dobra, ambii decedați ; că Gheorghe Dumitru Pufulete a fost legitim căsătorit cu Zamfira, cu care a făcut pe Ilinca Nicolae S. Vârtej și Stan Gh. Dumitru, reclamantii de azi ;

Considerând că din actele exhibate coroborate cu depunerile marturilor audiați, stabilindu-se că reclamantii sunt nepoți de frate cu defunctul Ion Pufulete, au vocațiunea la moștenirea acestuia, care face obiectul acțiunii de față ;

Având în vedere însă că părțile cu ocaziunea răspunsului la interogator, a opus cartea de judecată cu No. 1/82 din 25 Aprilie 1882, a judecătoriei comunale Corbii-Mari, investită cu formula executorie, prin care Gheorghe D. Pufulete, autorul reclamanților de azi, este obligat să dea lui Preda Ion defendorul de azi $5\frac{1}{2}$ pogoane din cele 11 pogoane cu care decedatul Ion D. Pufulete a fost improprietărit după legea rurală din 1864 ;

Având în vedere că, judecătorul de ocol constată că acea carte de judecată constituie o justă cauză, care unită cu buna credință a părților, necontestată de reclamant, precum și cu recunoașterea în instanță a reclamanților că părțile deține pământul de 16 ani și,

prin urmare, fiind elemente suficiente pentru ca părțile să prescrie proprietatea prin 10 ani, respinge acțiunea de față ca nefondată ;

Având în vedere că în ședința de azi, apărătorul defendor la prima instanță invoacă autoritatea de lucru judecat ca reșind din cartea de judecată cu No. 1/82 a judecătoriei comunale Corbii-Mari, rămasă definitivă și investită cu formula executorie și susține în al doilea rând, că din pământul lui Ion D. Pufulete nu stăpânește decât un hectar și 75 ari ;

Considerând că conform art. 1201 din codul civil, este lucru judecat atunci când a doua cerere în judecată are același obiect, este întemeiată pe aceeași cauză și este între aceleași părți, făcute de ele și în contra lor cu aceeași calitate ;

Având în vedere că, cartea de judecată ce se invoacă ca autoritate de lucru judecat este dată pentru aceeași porțiune de teren, care se cere prin acțiunea de față, este întemeiată pe aceeași cauză, este între defendorul de azi căruia i se opune și Gheorghe Pufulete tatăl reclamanților ;

Având în vedere că apărătorul oponentului susține că, acea carte de judecată e dată fără competență, că judecătorul comunal — primarul, nu putea să judece decât în posesoria, nu și în petitorio, după cum a judecat, și că cărțile de judecată comunale nu pot fi considerate decât ca un act de administrație și prin urmare, din ambele aceste două puncte de vedere acea carte de judecată nu poate fi invocată pentru a stabili în speță autoritate de lucru judecat ;

Considerând că este adevărat și chiar intimatul defendor recunoaște că, judecătorul comunal a judecat fără competență acțiunea care era relativă la dreptul de proprietate și, prin urmare, trebuie judecată de tribunalul de întâia instanță, conform alin. 1. de sub art. 14 din legea judecătorilor comunale și de ocole din 1879 ;

Considerând însă că, în ce privește chestiunea de incompetență trebuia ridicată înaintea judecătoriei comunale sau să fi uzat de căile de atac prevăzute de acea lege, ceace însă nu s'a făcut ;

Considerând că este greșită teoria oponentilor cum că cărțile de judecată date de judecătorii comunale trebuiesc considerate ca acte administrative și prin urmare, nu pot dovedi autoritate de lucru judecat, căci legiuitorul dela 1889, a investit pe primar cu puterea de a judeca și dând dreptul părții căzute în proces de a uza de calea apelului, conform art. 33 din zisa lege ;

Considerând că, totuși, rămâne a se vedea dacă cartea de judecată fiind dată fără competență poate fi invocată cu succes pentru a se stabili autoritatea de lucru judecat ;

Considerând că singura chestiune ce s'ar mai putea ridica este că, hotărârea judecătoriei comunale, dată fără competență, ar fi o hotărâre nulă ;

Având în vedere, însă, că doctrina este de acord a recunoaște că asemenea hotărâri nule pot servi ca bază pentru existența autorității lucrului judecat ;

Pentru aceste motive, redactate de d-l Chiril Alimănescu judecător de ședință, Tribunalul respinge, etc

(ss) C. Alimănescu ; Al. Antonescu

Grefier (s) A. Slăvescu.

Caracterul punerii în posesie

E foarte interesantă discuțiunea ce se face în jurul chestiunii de a se ști: cine face proba în materie de contestație ?

Nu e lipsită de un interes destul de mare, și controversa asupra dispozițiunii legii în baza căreia unele instanțe, în caz de contestație, suspendă ur-

mărirea și părțile trebuie să facă proces pe cale principală, iar altele judecă în contestație chiar fondul procesului, dreptul de proprietate. Această a doua chestiune este desbatută cu destulă competență de D-l D. Ghimpău în No. 61/910 al *Curierului Judiciar*. D-sa însă în partea finală a articolului atinge o chestiune care merită o mai lungă discuțiune și o mai largă sistematizare: Sarcina probei în contestație.

E bine să lămurim de la început că contestația se petrece între Primus care a câștigat o hotărâre definitivă față de Secundus și între Tertius care n'a figurat în acel proces și care este deci străin de acea hotărâre. Dacă contestația se petrece între Primus și Secundus nu este loc la nici o discuțiune. Primus are o hotărâre opozabilă lui Secundus și acesta dacă voește să reformeze acea hotărâre pe anume motive, este obligat de procedura civilă să facă proba contrarie.

În mod sumar autorul articolului ne arată că sunt față în față două sisteme. După unul, sarcina probei incumbă contestatorului Tertius. După altul, ea cade în sarcina intimatului Primus.

Ambele sisteme se bazează pe două principii de drept sintetizate în adagiile romane: «Res iudicata pro veritate habetur» și «Res inter alios acta aliis nec nocere nec prodesse potest».

Toată lumea juridică cunoaște principiul autorității lucrului judecat pentru a nu mai fi nevoie să discutăm mai mult. Odată judecată chestiunea dacă Primus este proprietarul imobilului X, nu se mai poate pune din nou în discuție acest drept de proprietate. Judecata, după probele ce le-a avut, a găsit pe Primus proprietar și acest drept al lui Primus nu se mai pune în discuțiune, căci alt-fel procesele s'ar perpetua la infinit. Incumbă lui Tertius să dovedească un drept al său de proprietate, dacă susține că are unul.

Partisanii celui al doilea sistem susțin cu foarte multă dreptate că cele hotărâte de judecată în procesul dintre Primus și Secundus nu sunt opozabile și lui Tertius, căci el n'a luat parte în proces. Se poate întâmpla următorul caz: Primus revendică contra lui Secundus imobilul X, pe care îl posedă Tertius, cu un drept de proprietate subred.

Secundus ne având nici un drept de proprietate asupra imobilului de complezență va mărturisii în justiție că într-adevăr imobilul aparține lui Primus. Se dă hotărâre și, rămânând definitivă, se va executa. Agentul executor va pune în posesie pe Primus și Tertius făcând contestația va fi obligat să facă proba dreptului său de proprietate. Dacă nu va putea, Primus printr-o manipulare devine proprietar asupra imobilului. Nu se răstoarnă oare toate principiile de drept? Nu se turbura oare cu aceasta ordinea socială?

Articolul 1854 are o importanță capitală: «Posesorul este presupus că posedă pentru sine sub nume de proprietar, dacă nu este probat că posedă pentru altul». A obliga pe proprietar să facă proba proprietății la ori ce moment, mi se pare este a arunca sămânța anarchiei și desordinii în societate. «Titlul său de proprietate, după cum foarte bine zice D-l Ghimpău, până la proba contrarie — probă ce trebuie făcută față de el — constă în faptul că a fost găsit în posesia imobilului, când s'a făcut punerea în posesie. Acest titlu e suficient și nu mai are nevoie să dobândească alt titlu, căci el poate să opue ori cui care ar încerca să-l turbure în posesie: posed pentru că posed;....».

Ambele sisteme au argumente de o putere egală și judecătorul rămâne cu impresia că sunt două isvoară care își au fie-care cursul liniștit și liber neîntâlnindu-se nici odată; plutești cu barca pe care vrei din ele și ești sigur că n'ai să te lovești de nici o stâncă, sau că ai să fii isbit în vâslire de un curent contrariu ca să ști unde să te oprești, după cum să întâmplă mai totdeauna în drept. Logica însă ne spune că aceste două principii trebuie să se întâlnească și să se armonizeze. Spirital judecătorului trebuie să vadă punctul de întâlnire.

Are oare hotărârea între Primus și Secundus puterea lucrului judecat *erga omnes* și deci și față de Tertius? Se răspunde că nu. Nu este juridic și nici legal să-i opui o hotărâre în care n'a figurat și nu s'a apărut.

Este lipsită de orice putere probatorie această hotărâre a lui Primus față de Tertius? Nu. Și aici se cade să lămurim înțelesul maximei «Res inter alios acta....» în cazul acesta. Este adevărat că nu poți să execuți o hotărâre la care eu n'am luat parte, pentru că eu nu am fost ascultat, «non audita est et altera pars». Tocmai pentru aceasta hotărârea nu-mi este opozabilă, adecă executorie fără să mai am cuvânt, pentru că nu am fost ascultat. Sensul de opozabil este achivalent cu executoriu.

O mare pagubă face în drept cearta pe cuvinte și lipsa unui vocabular adecuat fie-cărei noțiuni de drept. Aici sensul maximei «Res inter alios acta...» are un câmp restrâns. Nu înseamnă că nu-mi e opozabil nimic din ce s'a petrecut între Primus și Secundus. Nu mi e opozabilă hotărârea, dar mi e opozabilă proba făcută, proba dreptului de proprietate a lui Primus. Această afirmațiune pare ciudată și tot dintr'un înțeles greșit al cuvintelor. Se știe că într'un proces reclamantul face proba completă a dreptului său și apoi face părătul proba contrarie. Tocmai această primă probă mi este opozabilă mie Tertius, nu întregul proces, întreaga lui pertractare, cartea de judecată.

Sensul cuvintelor «Res judicata pro veritate habetur» în cazul de față are tocmai sensul acesta, de a-mi fi opozabilă mie Tertius proba dreptului de proprietate a lui Primus. Cu modul acesta, aceste două principii se armonizează și toată greșala constă în darea unui înțeles greșit cuvintelor. În lipsă de alți termeni, juriștii întrebunțează acești termeni, cari în general au alt înțeles.

Mai nimerit ar fi să nu-i întrebunțeze.

Cu modul acesta, aceste două principii cadrează perfect de bine.

Intr'adevăr dreptul de proprietate este un drept real. Obligațiunea de a respecta proprietatea lui Primus este impusă tuturor. Iată ce zise Planiol relativ la acest caracter al dreptului de proprietate. Il n'est pas exact de dire que le droit réel (la propriété par exemple) consiste à établir un rapport direct entre une personne et une chose. Ce rapport direct n'est qu'un fait, et il a un nom; c'est la possession. Un rapport d'ordre juridique ne peut pas exister entre une personne et une chose: ce serait un non sens. Par définition tout droit est un rapport entre les personnes. C'est la vérité élémentaire sur laquelle est fondée toute la science du droit et cet axiome est inébranlable. Appliquons le au droit de propriété: il y a une personne qui nous fournit déjà un des deux termes du rapport, c'est le propriétaire, l'autre terme, *c'est tout le monde excepté lui*» (T. 1-er No. 2159, 4-ème édition).

Și în nota: «Il ne peut y avoir de rapport juridique entre une personne et une chose, parce que donner un droit à l'homme sur la chose equi vaudrait à imposer une obligation à la chose envers l'homme, ce qui ser art une absurdité. Le droit ne peut exister au profit d'un personne que contre d'autres personnes capables de le supporter comme sujet passif, c'est à dire capable d'avoir des obligations». Dreptul de proprietate impune tuturor obligația negativă de a se abține de a turbura pe proprietar.

Proprietatea se dobândește prin simplul efect al consimțimentului (art. 971 din codul civil) spre deosebire de dreptul roman unde consimțimentul producea numai obligațiunea vânzătorului de a transfera proprietatea cumpărătorului: «Traditionibus et usucapionibus dominia rerum, non nudis practis transferuntur (Digeste, de pactis, cartea II, tit. 3, l. 20). Odată dobândită proprietatea, proprietarul are un drept exclusiv de folosință și de dispoziție asupra acestei proprietăți. Acest principiu stabilit, urmează să tragem și consecințele în privința probei acestui drept. Dovada făcută asupra dreptului de proprietate este opozabilă la toată lumea, după cum este și însuși dreptul. Proba proprietății lui Primus asupra imo-

bilului X este opozabilă la toată lumea și deci și lui Tertius. Până unde însă îi este opozabilă această probă? Până la proba contrarie făcută de Tertius. Iată întinderea aplicației principiului «Res judicata pro veritate habetur» în speța noastră. Față de Secundus aplicația e mult mai largă. Secundus nu va mai avea cuvânt, căci lui i s'a dat acest cuvânt și n'a putut proba contrariu de ce a stabilit Primus. Iar câmpul de aplicație al principiului din adagiul: «Res inter alios acta....» merge până unde încetează cel al celui alt principiu. Este «Res inter alios acta....» numai până la dovada dreptului de proprietate al lui Primus.

Este proces între Primus și Secundus. Primus își va dovedi dreptul său de proprietate. Cum va face această dovadă? Prin toate modurile prin care se dovedește câștigarea proprietății. Se cuvine aici să facem o distincțiune. Se poate ca Primus să fi câștigat imobilul de la Secundus și se poate și cazul ca el să fi dobândit acest imobil de la un altul, afară de Secundus sau Tertius, de la un Quartus. Să luăm cazul când imobilul îl are dobândit de la un Quartus. Prin ce mijloc îl va fi dobândit? Art. 644 și 645 din codul civil enumeră modurile de dobândire a proprietății, care se reduc la cifra opt. În cazul nostru Primus nu poate dobândi decât prin convențiune și prin succesiune. Se mai poate adăoga un mijloc: mărturisirea în justiție. Primus a revendicat imobilul contra lui Quartus și acesta mărturisește că într'adevăr imobilul este al lui Primus. Hotărârea va forma un titlu pentru Primus și procesul acesta un mijloc de dobândirea proprietății. Acest caz însă îl punem în categoria convențiunilor, căci în definitiv nu este decât o convenție între părți sub formă de proces.

Primus deci va face dovada că moștenește de la Quartus imobilul prin succesiune sau prin testament sau printr'o convențiune oare care. Chestiunea dacă proprietatea se dobândește prin tradiție este discutată și pentru noi nu are nici un interes. Această dovadă va fi câștigată față de toată lumea din cauza caracterului exclusiv al proprietății.

Să luăm cazul celălalt. Primus deține imobilul chiar de la Secundus prin convențiune.

Convențiunea îi este opozabilă lui Secundus.

Modurile celelalte ca ocupațiunea, usucapiunea le punem în categoria dobândirii dreptului de proprietate de la Quartus și ele sunt cele mai opozabile tuturor.

Primus se judecă cu Secundus și dovedește dreptul său de proprietate derivând de la Quartus sau alt-fel, prin prescripțiune, de ex. Mai poate dovedi că această proprietate o deține de la însuși Secundus printr'un act sau o hotărâre judecătorească.

rească. Secundus la rândul său va fi obligat să dovedească un drept al său exclusiv de proprietate, sau că actele și hotărârile în virtutea cărora Primus pretinde că are drept de proprietate, derivând de la dânsul, Secundus, sunt nule. Dacă nu va putea face această dovadă, Primus rămâne proprietar exclusiv și Secundus nu mai poate să susțină vre-un drept de proprietate asupra acelui imobil: «Res iudicata pro veritate habetur» în adevărata lui accepțiune.

Când Tertius face contestație va fi obligat Primus să facă din nou aceeași dovadă? Nu. Judecata nu poate să zică: În primul proces actul cutare era un bun titlu de proprietate, iar în al doilea nu are nici o valoare. Până la proba contrarie, proba de proprietate a lui Primus rămâne în picioare. Acum va fi rândul lui Tertius să dovedească contrariu, adică, dreptul său de proprietate. Dacă dreptul său va fi mai forte el va rămâne proprietar.

Dacă în procesul cu Secundus, Primus a stabilit că deține acel imobil de alt unde-va decât de la Secundus, chestiunea nu mai suferă discuțiune, căci același limbaj poate fi spus și lui Tertius ca și lui Secundus.

Dacă însă dreptul îl deține de la Secundus fie prin acte fie printr-o incuviințare în justiție, Secundus va avea rolul lui Quartus în procesul de contestație, adică el va fi sorginta dreptului lui Primus. — Se poate întâmpla ca și Secundus să incuviințeze de complot în justiție și să declare că imobilul este al lui Primus după cum se poate foarte bine că între Primus și Secundus să intervie un act de convență pentru a depozeda pe Tertius, după cum foarte bine observă D-I Ghimpău. Aici e cea mai mare învinuire a sistemului care obligă pe contestator să-și facă dovada. Aici este mijlocul de a turbura ordinea socială. Trebuie să recunoaștem că învinuirea este destul de gravă.

Este un mare defect de a aplica principiile vieții aorganice la viața organică, un drep, cum e cazul nostru. Este un principiu în materia organică pe care juristii nu-l observă și de aceea se ceartă atât de des. Într'un principiu biologic sunt totdeauna două alternative, două extreme.

Într'un principiu juridic sunt totdeauna două interese care se isbesc și marele meșter este acela care știe unde interesele se îmbină și unde trebuie să se oprească legea în rigoarea ei. În materie juridico-economică nu este totdeauna creditorul în fața debitorului? În materie politică nu este totdeauna progresistul în fața conservatorului?

Interesul lui Tertius este să fie lăsat în pace, să se bucure în liniște de proprietatea sa și nici un mijloc să nu permită turburarea lui. Interesul lui Primus este să nu facă dovezi la infinit. Va face dovada față de Tertius, dar la o nouă pu-

nere în posesie va fi obligat să facă aceeași dovadă față de Quintus și așa mai departe.

Cum vom împăca interesele în cazul nostru? Sarcina se dă pe în două. Nu-i este permis lui Primus să ceară lui Tertius să-și facă dovada dreptului său de proprietate, până ce nu va fi dovedit întâi dânsul. Nu or și cine poate spune lui Tertius: «cum stai d-ta în acea casă, ia fă bine și dovedește cu ce drept stai», fără ca acel cine-va să-și fi dovedit dreptul său de proprietate. Toți locuitorii unei țări au drept la o solicitudine egală din partea legii. Legea m'a obligat pe mine Primus să-mi dovedesc dreptul de proprietate, ea va trebui să oblige și pe Tertius pentru a vedea al cărui drept este valabil. Singurul avantaj al posesiunii în acest caz este rândul la probă.

Că se pot întâmpla acte de convență nimeni nu o poate tăgădui, dar noi trebuie să avem în vedere *eum quod plerumque fit*. Legea nu trebuie să aibă în vedere cazurile rari și ea stabilește penalități pentru fraudatori.

Deci Tertius, contestatorul, va fi obligat să facă dovada în contestație. O chestiune care se pune, este de a se ști cine rămâne posesor până la judecarea contestației? Dacă intimatul Primus are sarcina de defenditor în contestație, el trebuie să fie posesor, căci totdeauna defendorul este în posesie și în speța noastră Tertius nu ar avea nici un interes să facă proba, dacă el posedă imobilul. S'ar putea susține că o probă făcută față de Secundus vatămă pe Tertius. Objecțiunea este fondată, dar am spus că interesele nu se pot împăca alt-fel. Dintre două rele preferăm pe cel mai mic.

Care este deci caracterul punerii în posesie? Ea are caracterul real ca și proprietatea și revendicarea, mijlocul prin care ajungem la punerea în posesie.

Dacă prin contestație trebuie să se suspende executarea sau să se judece fondul, nu mai încapem îndoială că trebuie judecat fondul.

Când un text este susceptibil de două interpretări îi dăm pe cel mai eficace. Interesul social dictează că trebuie judecat fondul procesului. Aceasta se vede din toată discuțiunea de până aici.

Zătreni.

Dem. G. Teodorescu

Judecător, Zătreni-Vâlcea.

Informațiuni

Duminică 28 Noembrie a. c. cu mare solemnitate a avut loc, în Palatul Justiției, dezvelirea statui ridicată în mijlocul sălii pașilor pierduți mult regretatului Eugeniu Stătescu.

Primul discurs a fost ținut de către d-l Sc. Popescu, procuror general la Înalta Curte de Casație și inițiatorul ridicării statuei; al doilea discurs s'a ținut de către d-l Petre Bors, amic al decedatului, ca delegat din partea Baroului avocaților. D-l Toma Stelian, ministru de justiție, a vorbit cel din urmă.

Toți oratorii au semnalat auditorului marile merite ale defunctului Eugeniu Stătescu, ca avocat, ca ministru de justiție și om de Stat.